

berneft ved en hensigtsmæssig ny Bygning med flere Pladser at gjøre det muligt, at Theatret kunde staa paa egne Ben, og endelig var der ogsaa taget udtrykkeligt Hensyn til, at de Midler, man havde taget fra Sorø Akademi, kom tilbage dertil. Naar man nu ser, at disse Forhandlinger om Theatret ved den Maade, hvorpaa Ministeriet vedbliver at styre dets Anliggender, idelig komme tilbage igjen, maa de, der have nogen Interesse for at bringe et saadant Spørgsmaal ud af Verden og at bringe det ind i et godt Spor, være betænkte paa, om der ikke kunde gives andre Maader, hvorpaa dette kunde ske. Jeg vil her ikke tilbageholde den Bemærkning, at jeg, efter alle de Erfaringer, man har haft lige siden 1848 og 1849 med Hensyn til Bestyrelsen af denne Kunstanstalt, ikke vil betænke mig paa at stille Forslag om, at denne Bestyrelsesgren gaar over fra Kirke- og Undervisningsministeriet, som har viist sig aldeles udygtigt til at styre den, til en Anden, til Justitsministeriet, hvorunder den ligger i andre Lande, og jeg skal sige ganske aabent hvorfor. Det er, fordi der i Reglen til Justitsminister tages en Mand med ualmindelig praktisk Dygtighed, som i Reglen altid vil være vel fet i denne Hovedstad, og hvem det ogsaa vil være magtpaaliggende at styre denne vigtige Kunstanstalt saaledes, at den ikke volder stadig Forargelse i Folkethinget. Jeg skal hertil føie den Bemærkning, at der ifølge den Erfaring, jeg har haft Leilighed til at gjøre igjennem en Række af Aar, ikke er noget dansk Ministerium, hvis Regnskaber ere i en saadan Orden som netop Justitsministeriets. Grundet paa denne Erfaring, tror jeg at turde driste mig til som en Løsning af denne vanskelige Stilling at stille det Forslag, at Kirke- og Undervisningsministeriet overgiver denne Del af sin Virksomhed til Justitsministeriet. Jeg har ikke stillet noget Forslag derom, fordi det ikke er Noget, der kan afgjøres gennem Finantsloven; men jeg har dog ikke villet undlade at udtale den Ænke, fordi den muligvis kunde indeholde en Løsning af dette Spørgsmaal for Fremtiden. Videre har jeg ills Anledning til at udtale paa dette Lin af Forhandlingerne.

Sall: Det er just ikke for at tage til Gjenmæle imod de Bemærkninger, der nu sidst fremkom fra den ærede sidste Læser, at jeg har begjært Ordet. Det, der fremsattes af ham, er jo Noget, som allerede tidligere er fremkommet, og som ogsaa tidligere har fundet sin Besvarelse; men der er dog et Par Punkter, som jeg i al mulig Korthed skal berøre, da de ligge saa nær for, idet de nu bleve fremsatte, skjøndt de ganske vist ere i højeste Grad besynderlige. Det ærede Medlem omtalte det Forkerte i, at man ikke byggede Theatret paa den gamle Plads; men hvis denne Ænke rettedes imod mig, var det en fejl Adressse, thi han veed meget vel, at det, han saa-

lebes vilde have, netop var min Bestræbelse, som kun blev afbrudt derved, at jeg forlod Ministeriet, nemlig at faae Planen fuldført paa den Plads, hvor det gamle Theater stod. Naar det ærede Medlem dernæst gif over til det Forkerte i, at Ministeren gif ind paa den store kostbare Plan, skal jeg oplyse som en Mærkelighed, at jeg med Hensyn til denne Plan var i det eiendommelige Tilfælde først at modtage den som Minister, da jeg indtraadte paany i Ministeriet, og at modtage den som Forslag af den ærede Rigsdagsmand selv. Det var hans Forslag, jeg modtog, og som jeg gav min Stemme, og dette maa i alt fald gjøres, at Ansvaret ikke kan falde paa mig, men snarere paa ham. Naar han imidlertid frændeles vil gjøre den Bemærkning, at Maaden, hvorpaa Planen blev udført, var saa forfærdig, fordi Planen var saa kostbar, og at man derfor var nødt til Overtredelse, forekommer det mig noget besynderligt, at han, som er Fader til Loven, ikke erindrer, at denne Lov havde en udtrykkelig Bestemmelse, hvorefter der var givet et Bedømmelsesudvalg Myndighed til at afgjøre, hvilken Plan der skulde tilkjendes den første Pris, og han vil ikke forundre sig over, at Ministeren efter denne Bestemmelse maatte anse sig for særlig opfordret til at følge denne Plan, naar der ikke var nogen særlig Hindring derfor. Man gif imidlertid paa ingen Maade ind paa den saaledes, at det forud kunde antages, at den ikke skulde kunne udføres for, hvad der var bestemt. Det blev fremsat af de Konsulenter, som Ministeriel havde, at der maatte foretages nogle Forandringer i Planen, og det var først, efter at disse Forandringer vare foretagne, at Ministeren gif ind derpaa. Jeg tror i den Henseende saa komplet som muligt at have handlet i Overtensstemmelse med Loven, og jeg skal ikke undlade at tilføie den lille Malice mod det ærede Medlem, at han selv var i Theatredømmelsesudvalget, hvori han var indsat ved Balg af Ministeren. Det vilde da vel ikke have været for Meget forlangt af Ministeren, at det ærede Medlem, naar han havde saa overordentlige Betænkneligheder, havde henvendt sig til Ministeren; men det ærede Medlem gjorde mig ikke den Ære at tale et eneste Ord til mig derom, saa længe Sagen var under Overveelse, og naar Sagen har været her i Rigsdagen, er der ikke fremkommet Andet fra det ærede Medlem end almindelige Fraser om, at Ministeren ikke faae sig i St ind til at fuldføre Loven efter den Mening, den havde. Hvor langt det end ligger tilbage, staar det dog levende i min Erindring, og jeg tør dristig paastaa, at der, hvor bestemt og energisk det ærede Medlem end optræder med sine Paastande, ikke er en eneste Oplysning, som Ministeren kan siges at have undladt at komme med. Han har sagt, at han manglede alle Oplysninger; men jeg kan støtte mig til Ordføreren for det daværende Finantsudvalg — det er det samme ærede Medlem, som